

Quan tanqui una casa de colònies, no tancarà només un edifici

José Antonio Ruiz, coordinador de la Plataforma d'Infància de Catalunya (PINCat)

Fa uns mesos vaig escriure que les colònies són un dret. Ho continuo pensant. Però avui voldria començar per una altra banda: pels mestres.

Durant dècades, milers de docents han fet possibles les colònies assumint una dedicació que va molt més enllà de l'horari habitual. Han dormit fora de casa, han acompanyat infants les vint-i-quatre hores del dia, han assumit responsabilitats, medicines, conflictes, pors nocturnes i tota la complexitat que comporta conviure uns dies lluny de l'escola. Massa sovint, aquest esforç s'ha sostingut gràcies al compromís personal del professorat i **sense el reconeixement laboral que mereix.**

Això s'ha de resoldre. I s'ha de resoldre bé.

Perquè el que no podem fer és convertir una anomalia que hem arrossegat durant anys en una altra anomalia encara més gran: que Catalunya comenci a perdre les seves colònies escolars.

El problema ja no és una hipòtesi. La davallada de reserves ha situat moltes cases de colònies davant una situació extraordinàriament difícil. El sector va arribar a xifrar en un 70% la caiguda de reserves respecte de l'any anterior. Centenars de centres han replantejat les seves estades i, mesos després d'iniciar-se el conflicte, la incertesa continua.

I darrere d'una reserva cancel·lada no hi ha només una factura que no arribarà.

Hi ha monitors i monitores. Educadors i educadores. Personal de cuina, manteniment, neteja i administració. Hi ha entitats, cooperatives, fundacions i empreses que durant dècades han construït una xarxa educativa singular. Hi ha instal·lacions arrelades al territori que no poden mantenir-se indefinidament buides esperant que algú resolgui el conflicte.

Quan tanca una casa de colònies, no tanca només un edifici. Perdem una escola sense pupitres, un espai de convivència i una part del nostre patrimoni educatiu.

I aquest és el punt en què crec que hem de deixar de preguntar-nos qui té la culpa i començar a preguntar-nos qui té la responsabilitat de trobar una solució.

Els mestres tenen dret a exigir unes condicions laborals dignes. Les entitats i els professionals del lleure tenen dret que la seva feina sigui reconeguda i sigui viable. Les famílies necessiten certes. I els infants tenen dret a una educació que no acabi a la porta de l'aula.

Aquests drets no haurien de competir entre ells.

Correspon als poders públics construir un marc que els faci compatibles.

Per això, aquest ja no pot ser només un debat entre mestres i cases de colònies, ni entre escoles i famílies. És una qüestió de política educativa. **Cal que el Govern abordi de manera estable l'encaix de les colònies dins del sistema educatiu**, el reconeixement de la dedicació del professorat, el finançament necessari perquè tots els infants hi puguin participar i la sostenibilitat d'un sector educatiu que no podem permetre'ns perdre.

No podem continuar confiant que una peça essencial del nostre model educatiu funcioni gràcies a la bona voluntat d'uns, la precarietat d'altres i l'esforç econòmic de les famílies.

Les colònies necessiten deixar de viure en la provisionalitat.

I necessitem actuar ara.

Perquè hi ha decisions que, quan arriben tard, ja no poden reparar el dany. Una casa de colònies que tanca no torna a obrir necessàriament quan acaba un conflicte. Un equip educatiu que es dispersa no es reconstrueix l'endemà. Un professional que abandona el sector perquè necessita estabilitat potser no tornarà. I **un infant que aquest curs no viu les colònies no tindrà una segona oportunitat de tenir vuit, deu o dotze anys.**

Catalunya té una llarga tradició d'educació més enllà de l'aula. Les colònies han format part de l'experiència educativa de generacions senceres. Curiosament, van ser també mestres els qui, dècades enrere, van impulsar aquest model perquè van entendre que hi ha aprenentatges que només apareixen quan canviem l'aula per un bosc, un menjador compartit, una habitació amb els companys o una nit lluny de casa.

No deixem que aquesta història acabi convertida en un record.

No necessitem buscar culpables. Necessitem un acord. **Un acord que reconegui els mestres, protegeixi els professionals del lleure, doni seguretat a les entitats i garanteixi que cap infant perdi una experiència educativa** per la incapacitat dels adults de trobar una solució.

Les colònies no són dels mestres. No són de les cases de colònies. No són de l'Administració. Les colònies són dels infants.

I protegir-les és responsabilitat de tots.